

SOCIALISME ZONDER ATOOMBOM EN GEWELD

PACIFISTISCH

SOCIALISTISCHE

PARTIJ

ONTWERP VERKIEZINGSPROGRAM 1959

I DE POLITIEKE CRISIS IN NEDERLAND.

Aan het dertienjarig Drees-Romme bewind is op 11 december 1958 een einde gekomen. Nederland bevindt zich in een diepe politieke crisis! De onmiddellijke aanleiding was de indiening van een amendement door de systematische beschermer van kapitalistische belangen, de K.V.P. er Mr. Lucas. In dit amendement werd gevraagd om de financiële regelingen die Min. Hofstra had voorgesteld niet voor twee jaar maar voor één jaar te laten gelden.

Toen Prof. Romme zag dat de P.v.d.A. voet bij stuk hield, is hij er met behulp van een motie in geslaagd de confessionele ministers hun gezicht te laten redden en zo te zorgen dat alle anti-P.v.d.A. krachten van rechts tegenover de P.v.d.A. kwamen te staan.

Dat de P.v.d.A. nu voet bij stuk hield kwam mede onder de druk van het bestaan van de P.S.P. waardoor de P.v.d.A. zich genoodzaakt heeft gezien een krachtiger houding tegenover de rechtse partijen aan te nemen en zich uit het Bruine Romme Slot los te maken. Dit gebeurde in de vorm van de zeven punten van Burger.

Dit schuchter begin van koersverandering bij de P.v.d.A. juichen wij op zichzelf toe. Maar dat betekent geenszins, dat met de zeven punten van Burger een verantwoorde socialistische politiek zou zijn geformuleerd.

De diepere oorzaak van de crisis is dat de P.v.d.A. links en rechts aanhang voor haar Drees politiek verloren heeft in maart en mei.

De rechtse P.v.d.A. poot van de stoel waarop Drees zat was te kort geworden en hij is dan ook van zijn zetel gevallen.

Aan de periode Romme-Drees in de Nederlandse politiek is een einde gekomen d.w.z. de periode waarin Drees vanaf de Hoge Veluwe talloze malen voor Romme is gecapituleerd.

De oprichting en de verkiezingssuccessen van de P.S.P. hebben de partijstructuur in Nederland grondig gewijzigd.

Thans is het niet meer mogelijk voor de P.v.d.A. om samen met de confessionele partijen een rechtse politiek te voeren door het misbruiken van de radicale stemmen die bij gebrek aan beter in het verleden op haar werden uitgebracht.

Het is nu afgelopen dat deze stemmen onwillens hun steun gaven aan een anti-socialistische, kolonialistische en militairistische politiek. Er is thans een partij die vorm geeft aan de verontrusting en verontwaardiging die de politiek van Romme-Drees dertien jaar heeft gewekt.

Maar de diepste oorzaak van de acute politieke crisis is de doorwerking in Nederland van de algemene crisis waarin de wereld verkeert. Speciaal wanneer het ging om beslissingen in wereldverband heeft het Romme Drees bewind gefaald. Daarom heerst er in alle groeperingen van het Nederlandse volk onrust over het Indonesië en Nieuw Guinea beleid en steekt het atoompacifisme overal zijn kop op.

De wereldcrisis is zowel economisch, ethisch-politiek ja zelfs religieus. Deze crisis vindt haar climax in de crisis der veiligheid die in de atoombom haar symbool vindt.

Toen de oprichters van de P.S.P. hadden vastgesteld dat men de wereldcrisis niet zag of er niet naar wilde handelen, zijn zij tot daden overgegaan.

Zij waren het eens met de uitspraak van Ds. Ruitenberg "dat politieke partijen hun eigen "kairos" hun bepaalde tijd hebben". Zij voorvoelden dat de tijd voor een Pacifistisch Socialistische Partij gekomen was!

Zij waren het ook eens met de uitspraak van ds. Ruitenberg dat "wie de politieke geschiedenis van Nederland kent, weet, dat slechts in crisisperiodes pogingen tot nieuwe formaties met enig succes kunnen worden ondernomen. En met crisisperiodes bedoel ik een periode van én materiele ontreddeering én geestelijke verschuiving".

Maar zij waren het vierkant met hem oneens dat het daarom de tijd niet was voor nieuwe partijen! Zij meenden juist daarom dat een nieuwe partij moest worden opgericht.

Ook Ruitenberg zag de crisis blijkbaar niet en daarom meende hij dat de P.S.P. "tot mislukking is gedoemd".

De eerste de beste verkiezingsresultaten weerspraken echter zijn voorspelling!

DE NEDERLAAG DER HALFHEID

De P.v.d.A. was naar alle kanten de grote verliezer van de verkiezingen van 1958, naar de kant van de K.V.P., de V.V.D. en de P.S.P. Wij geloven, in tegenstelling b.v. tot Het Parool wèl dat het mogelijk is één grondoorzaak aan te geven voor de anti-climax van de P.v.d.A. De uitslag van de verkiezingen van 1958 is geen anti-socialistische uitslag, maar een anti-P.v.d.A., een anti-Drees uitslag.

DIT WAS DE NEDERLAAG DER HALFHEID!

De nederlaag van de gemiste vernieuwing. Het compromisselijk Drees-beleid heeft zijn grote nederlaag geleden na het koperen bruiloftsfeest van Drees-Romme.

De latente teleurstelling over het P.v.d.A.-beleid sedert 1946 heeft zich als een lawine baan gebroken na 1956, toen bleek dat het Drees-beleid niets met de verkiezingsoverwinning wist te bereiken.

Van 1956 af is het aan steeds grotere groepen van ons volk duidelijk geworden dat de P.v.d.A. geen oplossingen heeft gebracht in de vele jaren die het daarvoor de beschikking had.

Zachte heelmesters maakten stinkende wonden.

Vermeer en Suurhoff karakteriseerden op de avond van de verkiezingen de verkiezingsuitslag met grote diepzinnigheid als "de verkiezingen van het onbehagen".

En over het resultaat van de P.S.P. zei Suurhoff:

"De angst voor de internationale spanningen en de atoombom hebben verder een aantal kiezers naar de P.S.P. gedreven. Deze partij heeft in feite niets anders gedaan dan de progressieve krachten versnipperen. De bordjes zullen weer snel verhangen moeten worden wil deze versnippering zich in sociaal opzicht niet gaan wreken".

Kijk, konden wij het maar net zo zien als Suurhoff dan zouden wij de bordjes wel gauw mee helpen verhangen.

Maar zo kan noch de P.S.P., noch konden de duizenden kiezers buiten Noord-Holland en de plaatsen waar de P.S.P. aan de verkiezingen deelnam, het zien. Want ook daar leed de P.v.d.A. grote verliezen.

De zaak is oneindig erger dan Suurhoff het stelt. De progressieve krachten zijn door Drees, Vorrink, Voskuil, Suurhoff, v.d.Goes van Naters, de Kadet c.s. bijna gedood en gedood. Het socialisme kan door de P.S.P. noch versnipperd, noch geschaad worden, omdat het er al bijna niet meer is.

Want de P.v.d.A. heeft op praktisch alle punten de socialistische beginselen verloochend en de strijd half gevoerd.

De P.v.d.A. heeft de strijd voor de doorbraak half gevoerd.

De K.V.P. in naam bestrijden maar er samen mee in de regering zitten en de compromissen met Romme via het Vrije Volk en het "Socialistisch Commentaar" aan de Partij en het Nederlandse volk "verkoopbaar" maken betekent het strijden voor en het stemmen op de P.v.d.A. oninteressant maken.

De P.v.d.A. heeft de anti-kapitalistische strijd half gevoerd.

De Nederlandse economie een nieuwe structuur geven met hen die speculeren op het bezitsinstinct in plaats van op het gemeenschaps- en rechtvaardigheidsverlangen, betekent het laten mislukken van het sociaal-economische vernieuwingsexperiment dat na de bevrijding dringend noodzakelijk was.

Dit heeft die kiezers die de P.v.d.A. een kans wilden geven met een nieuw beleid, teleurgesteld en angstig doen terugkeren naar de V.V.D. Het conjunctuurbeleid had gefaald en de midden groepen voelen zich opnieuw bedreigd. En nu zoeken zij de oplossing niet meer bij links! Minister Suurhoff zegt wel dat "men in de verkiezingsstrijd verdoezeld heeft, dat de bestedingsbeperking het geneesmiddel is van de kwaal der overbesteding", maar hij verzwijgt dat de P.v.d.A. medeverantwoordelijk is voor deze overbesteding, door te zwichten voor de druk om een belastingverlaging van f 500 000 000 -- toe te staan op het hoogtepunt van de besteding, dat wil dus zeggen tegen iedere gezonde conjunctuurpolitiek in, om over de verhoging van de bewapeningsuitgaven maar niet te spreken.

De P.v.d.A. zei in haar verkiezingskrant voor de provinciale statenverkiezingen dat ze gewaarschuwd heeft tegen te hoge winstuitkeringen

ontijdige belastingverlaging, vrijere loonpolitiek, overspanning van de bouwmarkt, verhoging van top-salarissen, maar onmogelijk gemaakt heeft ze ze niet. Ja, ze heeft ze niet alleen vaak goedgepraat, maar er ook nog verkiezingswinst uit trachten te slepen!

De versnippering die door de P.S.P. gebracht zou worden is er niet verantwoordelijk voor dat Nederland er in enige jaren honderden millionairs heeft bijgekregen, noch dat er thans weer meer dan honderduizend werklozen zijn. Maar de P.v.d.A is daar wel verantwoordelijk voor. En daarom mag de P.v.d.A. de P.S.P. dankbaar zijn dat deze rekening die haar thans gepresenteerd wordt niet geheel door de C.P.N. wordt geïncasseerd.

De P.v.d.A. heeft de anti-kolonialistische strijd half gevoerd.

De P.v.d.A. heeft zich onlosmakelijk verbonden met hen die het vasthouden van een rijksverband als hoogste wijsheid zagen en heeft, toen deze stellingen onhoudbaar gebleken waren na twee koloniale militaire acties, bij de soevereiniteitsoverdracht het achterhouden van Nieuw Guinea gedekt.

Sedert 1949 staat de P.v.d.A. mee verantwoordelijk voor een dwaas Nieuw Guinea-beleid dat duidelijk ingaat tegen het belang van de Papoea's en Nederland en Indonesië miljarden heeft gekost door gebrek aan samenwerking en zelfs thans aan de rand van de oorlog heeft gebracht. Thans worden opnieuw Nederlandse jongens naar de tropen gezonden terwille van dit beleid en in het afgelopen jaar heeft het Nederland meer dan zes miljard gulden aan ondernemingen en bedrijven in Indonesië gekost en onze laatste goodwill als democratische natie in Azië en Afrika verspeeld.

Zelfs protestant christelijken en gereformeerden als Prof. Verkuyl gaan met hun politiek verder dan de P.v.d.A. en zien in dat er voor West Nieuw Guinea geen oplossing is buiten Indonesië om.

Zelfs de anti-communistische strijd, de hoeksteen van het beleid van de P.v.d.A. is een mislukking geworden.

Men heeft een bestrijding van de communisten met de modernste wapens en met sociale maatregelen voorgestaan. Zo was tenminste de theorie. Maar men heeft dit gedaan in compagnonschap van de felste anti-socialisten, waardoor van het laatste natuurlijk niets is terecht gekomen. Men krijgt in Nederland en Indonesië de rekening gepresenteerd.

Door dit alles is ook van het anti-militairisme bij de P.v.d.A. niets overgebleven.

De vertegenwoordigers van de P.v.d.A. waren overal haantje de voorste om de bewapening te verdedigen en om tegen het verminderen van de spanning te waarschuwen.

De P.v.d.A. heeft steeds vooraan gestaan bij de herbewapening van West-Duitsland, bij het aanvaarden van raketbases, bij het afwijzen van eenzijdige stopzetting van atoombomproeven, bij het opvoeren van de bewapeningsuitgaven, bij het aanvaarden van de bevrijdingspolitiek vanuit een positie van militaire overmacht.

"Hongarije" en de Spoetnik zijn de symbolen van de mislukking van de militaire bestrijding van het communisme.

Hongarije kon men ondanks de A-en H-bommen niet helpen. De Spoetniks hebben de militaire overmachtstheorie tot een letterlijke aanfluiting gemaakt, die door de gehele wereld gehoord kon worden.

De P.v.d.A. heeft de actie voor de technisch achtergebleven gebieden half gevoerd.

Op een gegeven ogenblik heeft de P.v.d.A., voelend dat men moest trachten iets goed te maken, zich opgeworpen als de kampioen voor de hulp aan de technisch achtergebleven gebieden.

Maar wat is daar nu van terecht gekomen?

Men heeft gezegd dat deze zaak even belangrijk was als die van de vrede. Maar men heeft nog steeds niet begrepen dat dit nu juist de kern van de zaak van de vrede is!

Als men de kwalen van de mensheid niet werkelijk aanvat dan zal het communisme winnen, al besteedt men de gehele nationale begroting aan straaljagers, helmen en raketten.

Ja, inderdaad "er stonden hier waarlijk andere en hogere belangen op het spel dan gevoelens van teleurstelling, persoonlijke rancune en ambities, hoger ook dan een partieel, maar onvolgroeid gelijk". Om welke hoge belangen het gaat kunnen wij zien aan Frankrijk waar dezelfde politiek en strategie als de P.v.d.A. onder Drees gevolgd heeft, onder leiding van Mollet heeft geleid tot het rijp maken van het Franse volk en de Franse socialisten voor de dictatuur. Zover willen wij het in Nederland niet laten komen. Daarom is de P.S.P. opgericht. En het is niet toevallig dat zij haar grootste aanhang heeft in onderwijskringen, die ook in Frankrijk zich het moedigst tegen de Gaulle-Massu verzetten.

Dat dat partij stichten nadelen zou hebben omdat het onderhouden van goede nabuurschap moeilijk wordt, erkennen wij en stond ons vooraf heel duidelijk voor ogen.

Daarom doen wij ook alle moeite om het contact met onze vredespolitieke vrienden te bewaren in organisaties als de Derde Weg, Kerk en Vrede enz. waarin Pacifistische P.v.d.A.ers en P.S.P.ers samenwerken.

Maar in bladen als Tijd en Taak stelt men zich al op een zodanig partijpolitiek standpunt-ondanks de ruime beginselverklaring-dat van een duidelijke discriminatie van P.S.P.Christen Socialisten sprake is.

Maar gezien de erbarmelijke toestand van het onwrikbaar vastgelopen democratische Socialisme in Nederland stond ons geen andere weg open dan het stichten van een nieuwe partij.

Temeer niet toen door het negatieve antwoord van de P.v.d.A. leiding aan het daklozenberaad, zoals wij verwacht hadden, nogmaals bewezen werd dat "de signatuur van de P.v.d.A., haar gehele structuur en geestelijke configuratie, reeds zo vastgelegd waren en zo volstrekt afwerend tegenover allerlei ideeën, die in de P.S.P. hun kristallisatiecentrum hebben gevonden, dat zij in het ruimere verband van een grote volkspartij niet tot hun recht kunnen komen".

DE ACTIE TEGEN DE REACTIE.

Het verwijt dat de P.S.P. voor de voeten geworpen wordt, dat de P.S.P. het socialisme tegenover de reactie zou verzwakken is door de feiten reeds gelogenstraft.

De P.v.d.A. heeft zich dank zij de P.S.P. uit de greep van de reactie los moeten maken. Dank zij de invloed van de P.S.P. heeft de P.v.d.A. een zwakke zwenking naar links gemaakt, heeft de P.v.d.A. iets flinker van zich af gebeten.

Dat weinige is aan de P.S.P. te danken, maar het is niet genoeg! Daarom moet het werkelijke socialisme zich georganiseerd kunnen laten horen. Dat kan alleen via de P.S.P.

Maar zegt men er zal een regering met Romme aan het hoofd komen.

Daarop antwoorden wij: Laat Romme maar komme!

Het is beter de anti-democratische krachten rechtstreeks te bestrijden dan dat zij beschermd worden door figuren als Drees, waarvan men veronderstelt dat zij een garantie zijn voor een democratisch en socialistisch beleid.

Wil er nog ooit van een radicalisering in de P.v.d.A. sprake zijn, dan zal deze partij voor langere tijd in de oppositie gedrongen moeten worden. Dat kan alleen door de P.S.P.

Als de P.v.d.A. straks weer als de grootste partij uit de bus zou komen dan zouden de gouvernementalisten van rechts in deze partij zeggen: ziet ge wel dat wij het goed hebben gedaan! Terwijl als er verkiezingssuccessen door de P.v.d.A. behaald worden die aan de koers naar links te danken zouden zijn.

De P.S.P. is de enige garantie dat de P.v.d.A. niet opnieuw in een regeringsgezindheid tot iedere prijs zal vervallen, niet opnieuw het socialistische beginsel grof zal verloochenen, niet opnieuw in het conformisme met het kapitalisme en militarisme zal weg zinken.

Wat verder het verzwakken van de P.v.d.A. betreft, hier moet men de chronologie van de verschijnselen en oorzaak en gevolg goed in het oog houden, wil men niet tot verkeerde conclusies komen.

Zo in de trant dat de P.S.P. van alles de schuld is en dat er geen vuiltje aan delucht zou zijn als die "dwingerige" P.S.P.ers maar niet met hun partij waren gekomen.

DE NIEUWE PARTIJ.

Politiek dakloze socialisten en anti-militairisten hebben zich beraden op de vraag, op welke wijze de stem van het pacifisme, niet alleen als uiting van zedelijke verontrusting, doch geruggesteund door een radicale, socialistische politiek, in het parlement gehoord kan worden. Omdat wij tot eigen partijvorming pas over wilden gaan, als geen enkele andere democratische mogelijkheid overbleef, hebben wij allereerst getracht dit streven te verwezenlijken met behulp van die bestaande politieke partijen, wier programma's het meest met onze doelstellingen overeenkwamen.

Het bestuur van de Socialistische Unie wees een poging tot samenwerking van de hand.

Aan het bestuur van de Partij van de Arbeid werd eind 1955 de vraag voorgelegd of deze partij bereid zou zijn op hun kandidatenlijst voor de komende kamerverkiezing één lid op een verkiesbare plaats te zetten, dat geacht kon worden met onze beginselen in te stemmen en daarnaast ons het recht te geven een tweede kandidaat voor een niet-verkiesbare plaats aan te wijzen, waarvoor wij dan propaganda konden voeren, zodat deze eventueel met voorkeursstemmen gekozen zou kunnen worden.

Wij meenden op deze wijze versnippering tegen te gaan en een wezenlijke verbetering van de democratie in te voeren, omdat op deze wijze minderheidsstandpunten ook tot hun recht zouden komen.

Wij hadden voldoende vertrouwen in de wervingskracht van ons beginsel, om daarbij aanvankelijk met een vertegenwoordiging van 2 % genoeg te nemen. Als deze beginselen zonder partijdisciplinaire restricties uitgedragen mochten worden, meenden wij de verdere ontwikkeling met vertrouwen tegemoet te kunnen zien.

Hoewel de bespreking met de delegatie van het bestuur van de Partij van de Arbeid in goede harmonie verliep, ontvingen wij na korte tijd bericht, dat Partijbestuur en Partijraad beide ons voorstel van de hand wezen, omdat zij het politiek onjuist vonden dat door leden van hun tweede-kamer-fractie verschillende meningen geuit zouden worden en dat zij het voldoende waarborg voor de vrije meningsuiting vonden, als b.v. iemand als ds. Buskes gelegenheid kreeg in Het Vrije Volk een pacifistisch geluid te laten horen.

Pas nadat deze pogingen mislukt waren en nadat de Socialistische Unie zich uit de verkiezingen had teruggedrokken, besloten wij in juni 1956 tot oprichting van een nieuwe partij, die aan de volgende kamerverkiezingen zal deelnemen en waarin wij alle radicale, democratische, socialistische en pacifistische krachten willen samenbundelen.

EERDER TE LAAT DAN TE VROEG.

Het verwijt dat de P.S.P. te laat op de wereld is gekomen zou eerder moeten gelden dan het verwijt van voorbarigheid.

De oppositie tegen de politiek van de P.v.d.A. had zich vanaf 1946 zodanig in en aan de rand van de P.v.d.A. gemanifesteerd, zonder enig merkbaar effect en zonder dat zelfs de wil tot luisteren de incalculeren aanwezig was, dat het aan geen twijfel onderhevig kan zijn dat naar andere middelen gegrepen moest worden om de democratie tot haar recht te laten komen en de "ideeën, die in de P.S.P. hun kristallisatiecentrum hebben gevonden" tot gelding te brengen.

Als wij denken aan de oppositie tegen koloniale en koude oorlog, vanaf 1946 gevoerd door de Vereniging Nederland-Indonesië, door het comité voor Actieve Democratie, rondom bladen als Vrij Nederland en de Groene Amsterdammer, de Vlam, Militia Christi, Vredesactie, De Derde Weg en Socialistisch Perspectief en hoe de P.v.d.A. leiding systematisch deze oppositie onverachtzaam heeft en verdacht gemaakt en hoe de zwakke oppositionele elementen van het midden het veel eerbaarder achtten te zwichten voor de scherpstijpers van rechts dan te zoeken naar een werkgrondslag met de radicale-duidelijk niet communistische elementen van links, dan blijkt dat alleen het stichten van een eigen partij was overgebleven om invloed te kunnen uitoefenen.

Nu zijn er mensen die een beroep doen op de P.S.P. "om gezamenlijk de reactie te gaan bestrijden" en die vragen "dat de P.S.P. niet met kandidaten zal uitkomen" enz.

Deze personen, hoe goed hun bedoelingen ook zijn mogen, willen het paard achter de wagen spannen. Of beter uitgedrukt zij willen de vinnige sleepboot die er juist in is geslaagd het logge en trage P.v.d.A. schip, dat bezig was steeds verder in conservatieve richting af te drijven, van koers te doen veranderen en op sleeptouw te nemen, aan boord hijsen om dan gezamenlijk verder te strijden tegen de reactionaire stroom. Maar hoe kan men daar nu werkelijk effect van verwachten? De radicale krachten zijn juist sterke invloed gaan uitoefenen sedert zij zich als onafhankelijke politieke factor hebben gevormd. Zij hebben juist de radicale actie tegen de reactie als hun program gesteld en veroorzaakt.

Hoe kunnen zij die werkelijk deze actie tegen de reactie wensen, hopen dat de P.S.P. haar strijd staakt?

DE DOORBRAAK NAAR EEN SOCIALISTISCHE POLITIEK.

Het optreden van de P.S.P. is niet de oorzaak van de "afbrokkeling van de positie van de grootste progressieve volkspartij in Nederland" en de P.S.P. dreigt niet "het saneringsproces in de Nederlandse politieke verhoudingen, waarvan de doorbraak het symbool was, te verstoren en de klok terug te zetten" of "het front van het democratische socialisme in Nederland te verzwakken", integendeel de P.S.P. treedt reddend op in een anders hopeloze situatie.

Dr. B.W. Schaper wijst in zijn artikel in Socialisme en Democratie zelf de werkelijke oorzaak van de afbrokkeling, de verstoring en verzwaking aan, al doet hij dat als een zachte heelmeeester, die de diagnose niet duidelijk durft uitspreken, laat staan de stevige geneesmiddelen durft voorschrijven.

Weifelend zegt hij: "De interpretatie van de doorbraak was niet volledig geweest"---"ook heeft men wel tendenties kunnen waarnemen van een doorbraak naar typisch burgerlijke kant". De kansen van de doorbraak naar links kwamen in het verleden te weinig tot hun recht".

Dáárom gaat het en de foute strategie van het democratische socialisme in geheel Europa is er de oorzaak van dat dertien jaar na de bevrijding van het fascisme en het nazisme "de restauratieve krachten in geheel Europa zich breed maken".

Maar de P.S.P. nog niet aan de verkiezingen heeft kunnen deelnemen is het verlies van de P.v.d.A. aan links en rechts opvallend.

De werkelijke taak en werking van de P.S.P. is dan ook een versterking en vernieuwing van het socialisme in Nederland en een werkelijke doorbraak naar links te veroorzaken.

Wat met de oprichting van de P.v.d.A. beloofd werd n.l. de doorbraak NAAR LINKS van een radicale politiek in het confessionele volksdeel werd niet bewaarheid.

Dit verklaart het geringe succes van "de doorbraak van de P.v.d.A. na twaalf jaar".

De P.v.d.A. heeft haar kansen met haar nieuwe basis niet weten te grijpen omdat men vergeten is dat het niet ging om "een" doorbraak, maar om de doorbraak naar links, naar een radicale verandering van de maatschappij. Terecht schreef de N.R.C. van 27 maart:

"Toch zou het onjuist zijn dit verschijnsel - van de doorbraak - in het centrum van de belangstelling te plaatsen, want dan loopt men gevaar zich over te geven aan de stelling der socialisten dat de doorbraak hun na-oorlogse uitvinding is. Het verschijnsel dat zij doorbraak noemen is in feite veel ouder! Het deed zich bij de liberalen al heel lang voor. De liberalen zijn steeds een groep geweest, die openstond voor ieder die liberaal dacht, ongeacht zijn levensovertuiging, een groep dus uitsluitend op een politiek beginsel gebaseerd". De doorbraak gaat door, maar het is een doorbraak naar rechts, in de richting van de V.V.D., d.w.z. een groot aantal confessionele stemmers uit de A.R.-hoek hebben meer vertrouwen in het kapitalisme van Oud dan van Zijlstra, zoals vele liberalen voor de oorlog meer vertrouwen bleken te hebben in het reactionaire beleid van Colijn dan in dat van hun eigen partij.

Maar toch is ook hier sprake van een gemiste kans door de P.v.d.A. Wanneer de P.v.d.A. een radicale koers had gevaren en successen kon laten zien inzake Indonesië, inzake een nieuwe stijl van leiding geven in het economische leven, kon bogen op positieve bijdragen voor een internationale orde, dan zouden ook A.R.-jongeren daardoor zijn agetrokken en zijn overtuigd. Dan zouden zij gewonnen zijn voor de nieuwe gemeenschap van nieuwe gelijkwaardige mensen met een nuchter idealisme. Thans raken zij verloren aan het type geborneerde, nihilistische, egocentrische, autoritaire "realisten".

WAT MAG MEN VAN DE P.V.D.A. IN DE OPPOSITIE VERWACHTEN?

Er zijn mensen die zeggen: "Juist nu is de situatie rijp voor een heroriëntering bij de P.v.d.A., die misschien weldra in de oppositie zal gaan, zich schrappeler zal moeten zetten en feller van zich afbijten, terwijl het Nederlandse communisme zienderogen aftakelt in onderlinge strijd: is dat dan het moment, een nieuwe radicaal socialistische partij op te richten---"

Wij hebben in het verleden veel over een heroriëntering bij de P.v.d.A. horen spreken en over het in de oppositie gaan is voor iedere verkiezing veel gerucht gemaakt om de radicale stemmers vast te houden, maar de werkelijkheid was dat de gouvernementelen-door-dik-en-dun niet werkelijk serieus werden betreden.

Zou dit nu ineens anders geworden zijn?

Is werkelijk te verwachten dat een partij van vandaag op morgen zich wezenlijk radicaliseert? Neen! daarvoor is de leiding te zeer in handen van de regeringsgetrouwen, te veel functies worden in het openbare leven bezet.

Zal de P.v.d.A. ineens een partij zijn die de bewapening en de atoombom afzweert?

Zal het ineens een partij zijn die het communisme op constructieve wijze in de wereld helpt bestrijden door de oorzaken ervan, zoals honger en kolonialisme, weg te nemen?

Zal het ineens een partij zijn die in Nederland het kapitalisme in haar grondslagen gaat aantasten?

Neen, dat kan niemand verwachten. En de leiders van de P.v.d.A. hebben daar ook geen twijfel over gelaten!

Deze leiding wil in de ogen van Romme c.s. betrouwbaar blijven.

Zij willen de mogelijkheid van een hernieuwde brede basis zoveel mogelijk open houden.

Deze leiding wil niet doorstrijden tot de doorbraak naar links van de confessionele arbeiders en intellectuelen werkelijk effect heeft gehad en een regering onder leiding van de socialisten met een werkelijk socialistische politiek gevormd kan worden.

En waar zijn de tekenen dat zij die een heroriëntering zeggen te willen, dat zij die niet gouvernementeel zijn door dik en dun, nu zullen doortasten?

En welk program hebben zij dan dat grondig verschilt van de gevolgde strategie, zo vraagt men zich af als men volkomen ten onrechte de P.S.P. voorbij ziet van het bolsjewistische totalitarisme en verschooning van het Russische optreden verwijt, maar zelf het historische primaat van het totalitarisme in de kapitalistisch-feodalistisch-kolonialistische wereld veronachtzaamt?

De enige garantie voor een werkelijke heroriëntering van het Nederlandse socialisme is de P.S.P. en het effect van haar oprichting heeft zich ook binnen de P.v.d.A. doen gevoelen en zal zich dagelijks meer doen gevoelen.

En dat is alleen maar steun voor, geen verzwakking van een derde groep in de P.v.d.A., n.l. van hen die ook de radicale heroriëntering van de P.v.d.A. willen, al achten zij het tactisch vruchtbaarder binnen de P.v.d.A. te blijven.

Daarom zijn velen van hen blij met de P.S.P. en zien ook zij in de P.S.P. de enige garantie dat de P.v.d.A. werkelijk en blijvend gaat radicaliseren op den duur.

DE BLIJVENDE TAAK VAN DE P.S.P.

Terwille van het bekrompen partijbelang zou men in de verleiding kunnen komen, te wensen dat alle adviezen van de Kadet aan de P.v.d.A. om een nog rechtser koers te gaan varen, evenals dat in het verleden met andere adviezen ten opzichte van de koude oorlog en in de laatste jaren ten opzichte van Indonesië is gebeurd, ten uitvoer werden gelegd door de P.v.d.A. leiding.

Dan zou de snelle groei van de P.S.P. zich in ieder geval voortzetten. Maar het gaat niet om de grootte van de P.S.P.!

Het gaat om de invloed van de P.S.P. beginselen en ideeën, die de dringend noodzakelijke wedergeboorte van de socialistische invloed mogelijk maken.

Daarom juichen wij iedere uitvoering van onze beginselen of iedere verschuiving in de richting van onze beginselen toe.

Maar nu is de P.S.P. vanzelfsprekend niet meer tevreden met een pacifistisch-socialistisch plaatsje binnen de P.v.d.A., om van dat plaatsje uit te werken aan de hervorming van die partij.

Thans gaat het onmiddellijk om de regeneratie van de gehele socialistische beweging, waarmee wij ons ten nauwste verbonden achten en waarvan wij ons als de vernieuwende erfgenamen beschouwen.

De P.S.P. is daartoe opgericht. De verkiezingsresultaten van 1958 van de P.S.P. hebben een krachtige stoot in die richting gegeven.

Zolang de P.v.d.A. zich niet grondig heeft herzien zal de P.S.P. een planeet, een spoetnik, een ster zijn die de P.v.d.A. als een geweten volgt. Zolang de P.v.d.A. een oorlogspolitiek dekt zal zij de P.S.P. tegenover zich vinden. Zodra de P.v.d.A. een vredespolitiek uitstippelt kan zij op de P.S.P. steun rekenen. Dat zal dan een gecontroleerde steun van geval tot geval zijn!

Het zal niet meer mogelijk zijn een uiterste koloniale oorlogspolitiek ten opzichte van Indonesië en Nieuw Guinea en een koude oorlogspolitiek ten opzichte van de Communistische en de Neutralistische wereld te voeren met de stemmensteun, maar tegen de wil van meer dan honderduizend pacifistische socialistische. De tijd dat de P.v.d.A. deze zonde tegen de democratie kon bedrijven is voorbij. En aan het straffeloos overstemmen binnen de P.v.d.A. van "de grote vruchtbare ideeën van deze tijd" is een eind gekomen.

Men heeft gevraagd: "Is de P.S.P. een blijvend verschijnsel?" Is het een planeet of is het een staartster partij d.w.z. een partij die onverwacht aan het firmament verschijnt om weer even snel te verdwijnen. De P.S.P. heeft niet alleen een langdurige historische achtergrond, en is dus alleen al daarom geen staartster, maar de P.S.P. moet ook een blijvend verschijnsel zijn! omdat zij een blijvende taak heeft.

In de eerste plaats omdat massapartijen steeds de neiging hebben de democratie naar binnen en naar buiten te laten afsterven.

Ten tweede omdat massale socialistische partijen de neiging hebben hun radicale stroming te veronachtzamen en te overstemmen.

Dat alles zien wij nog eens heel duidelijk als wij de nieuwe ontwerp beginselverklaring van de P.v.d.A. bezien, die nog minder anti-kapitalistisch en socialistisch en ook minder anti-militairistisch zal worden dan zij reeds was.

EEN PERMANENT SOCIALISTISCH GEWETEN IS NOODZAKELIJK.

RADICALE BESTRIJDING VAN HET KAPITALISME VOOROP!

Wat nu de visie van de Pacifistische Socialistische op de wereldsituatie betreft, voorop staat zowel wat belangrijkheid als chronologische volgorde betreft de radicale afkeer van de onderdrukking en uitbuiting door feodalisme, despotisme, kolonialisme, kapitalisme en rassisme. Deze onderdrukking en uitbuiting en de radicale afkeer er van en de wil om een rechtvaardige wereld op te bouwen was aanwezig vóór er één communistische partij was opgericht, voor er één communistische revolutie was georganiseerd, ja vóór het communistisch manifest was gepubliceerd.

De Pacifistische Socialistische hebben dus met de communisten en alle andere socialistische gemeen de afkeer van de genoemde verschijnselen en de politieke strategie van de Pacifistische Socialistische verschilt

daarom principieel van die zich socialisten noemende personen en partijen die de genoemde verschijnselen systematisch verbloemen, verkleinen of verschonen om zo hun collaboratie en conformisme met de genoemde systemen te rechtvaardigen. Voor de P.S.P.ers staat dus de hoofdtegenstander rechts en niet uitsluitend links, zoals de praktijk is voor de P.v.d.A.

Dat wil niet zeggen dat de Pacifistische Socialisten een politiek-strategische tweedeling voorstaan en een eenheidsfront met de communisten willen of aanvaardbaar achten. De communisten immers gaan er sedert het communistische manifest van uit, dat het inderdaad veelal aanwezige geweld van de heersende bevoorrechte groepen alleen of laatste instantie praktisch alleen overwonnen kan worden door het geweld van de onderdrukten (klassen, rassen, naties). Hun stelregel dat het doel (de bevrijding) de middelen (geweld, dicatuur van het proletariaat, onderwerping aan Moskou) heiligt verwerpen de Pacifistische Socialisten op principiele en praktische gronden.

Maar deze verwerping van de communistische methode betekent ook weer niet dat wij ons in de armen moeten werpen van de gewelddadige bestrijders van het communistische geweld (die dus in wezen er de veroorzakers van zijn!), zoals de P.v.d.A. doet met de anti-communistische coalitiepolitiek en de meeste West-Europese socialistische groepen, gedaan hebben door het aanvaarden van het anti-communistische militaire NATO Pact.

De Pacifistische Socialisten wensen het communisme te bestrijden door de grondoorzaak er van weg te nemen. Wij spelen de communisten dus niet in de kaart, maar nemen ze de wind uit de zeilen door rechts radicaal-niet-gewelddadig te bestrijden.

Nu werpt men ons van rechts hetzelfde bezwaar voor de voeten ten opzichte van de communisten, als de communisten ons doen ten opzichte van rechts n.l. dat men rechts alleen overwinnen kan door geweld van links en links alleen overwinnen kan door geweld van rechts. En daarmee zitten wij in de visieuze cirkel waarin de mensheid gevangen is en waaraan zij zal moeten ontkomen op straffe van ondergang. En wie zullen bij deze uitbraakpoging anders vooraan gaan dan zij die en hun radicale kritische zin tegenover de misstanden van de oude wereld en tegenover de foute politieke methoden van de communisten hebben behouden en de moed der zelfstandigheid naar beide zijden hebben opgebracht?

Deze zelfstandigheid, deze onafhankelijkheid vóór alles, wordt ons van beide zijden verweten of als een onmogelijkheid voorgehouden. Zo citeerde Schaper ter zake Strachey en Mao zei dat men niet naar twee zijden tegelijk kan leunen, maar dat men de wil en de kracht heeft om naar geen enkele zijde te leunen kwam blijkbaar niet in hem op.

DE P.S.P. NEEMT DE C.P.N. DE WIND UIT DE ZEILEN.

Door ons verkiezingsresultaat wordt nu duidelijk in cijfers uitgedrukt wat wij steeds hebben betoogd. Het Pacifistisch Socialisme speelt de communisten niet in de kaart, maar neemt hen de wind uit de zeilen. Dat men dit bij de communisten zelf ook erkent blijkt uit het commentaar op de verkiezingen in de Waarheid van 27 maart waarin o.a. gezegd wordt:

"Zowel de langdurige afbrekende activiteiten van deze groep (de groep van Reuter, Brandsen c.s. in de C.P.N.), die de slagvaardigheid van de partij hebben geremd en de eenheid van actie met socialisten hebben gedwarsboemd, als de tijdbommen die zij in deze verkiezingsactie heeft geplaatst, hebben tot gevolg gehad, dat de C.P.N. niet in staat is geweest met voldoende kracht de tegen haar gerichte aanvallen te keren. Niet alleen woedde de Hongarije-hysterie het hevigst in het westen des lands, maar de groep Reuter-Brandsen had hier ook de beste verbindingen om met herstel na deze aanval tegen te gaan.

Zij zijn de direct verantwoordelijken voor het stemmenverlies van de C.P.N. en voor het feit, dat de ontevredenen in de P.v.d.A.-aanhang nog niet de weg naar onze partij hebben gevonden, maar, zoals bijvoorbeeld in Noord-Holland, gedeeltelijk een toevlucht zochten in de P.S.P.

Nog steeds steekt men ook bij de C.P.N. niet de hand in eigen boezem, maar wijt men zijn nederlagen aan de houding van anderen. Zo zegt de Waarheid in hetzelfde artikel: "Het is voor ieder wel duidelijk, dat het verlies het directe gevolg is van de Hongarijeterreur van november 1956 en daarna". En men bedoelt dan de terreur tegen de communisten, maar men wil niet inzien dat de stemmers hun afkeer tot uitdrukking hebben gebracht over de terreur van de communisten in Hongarije, of waar ook elders in de wereld.

Men heeft genoeg van het goedpraten van de Stalinistische terreur en welk geweld ook. Daarom is het stemmen op de P.S.P. zo vanzelfsprekend, want de P.S.P. verwerpt principieel en praktisch ieder geweld in de politiek. En daarom is het ook zo onbegrijpelijk dat deze goedpratens in de C.P.N. en de Waarheid heil zien in hun programma: "Indien resoluut wordt afgerekend met de rechtse groep en de eenheid van actie overal op de dagorder wordt gesteld, dan is vooruitgang over de gehele lijn een mogelijkheid op korte termijn".

Hoe kan men nu eenheid van actie voorstaan met hen waarvan men zelf zegt dat hun middelen niet in staat zijn de vrede te verzekeren, zoals Harry Verhey deed in Politiek en Cultuur van februari 1958.

Hij schreef: "Ook komt deze ongerustheid tot uitdrukking in de oprichting van de Pacifistisch Socialistische Partij. Deze partij zal ook aan de Provinciale Statenverkiezingen deelnemen en met een lijst uitkomen in Noord-Holland. Het noodzaakt ons onze houding ook in het politieke vlak tegenover deze partij te bepalen. Dit houdt in, dat wij vanuit concrete verhoudingen het werk en de doeleinden van deze partij moeten benaderen. Elke abstracte of algemene benadering brengt geen oplossing.

De P.S.P. staat op het standpunt van het Pacifisme. Volgens ons een onjuist standpunt, omdat het pacifisme niet de strijd voor de vrede kan doen zegevieren.

Maar wat is nu eigenlijk de praktijk? Zij wil uit de NAVO, ze is voor neutraliteit. Dat zijn programmapunten, die de belangen van het Nederlandse volk dienen. Daar zijn, en kunnen we niet tegen zijn. Integendeel, dit streven begroeten we, omdat het de vrede dient, het verwezenlijken daarvan zou de ontwikkeling in ons land een stap vooruit brengen.

Ze zegt voor het socialisme te zijn zonder atoombom. Nu, dat is accoord. Dat willen wij ook. De atoombommen die het socialistische kamp bezit, zijn er om de kapitalisten in toom te houden".

Enheid van actie wordt niet bepaald in de eerste plaats door het doel wat men nastreeft maar door de middelen.

Iedereen wil thans vrede, maar de middelen om dit doel te verkrijgen verschillen hemelsbreed.

De steunpilaren van Amerika willen atoombommen gebruiken om het communisme in toom te houden. De steunpilaren van Rusland willen atoombommen gebruiken om de kapitalisten in toom te houden. De P.S.P. wil geen van beide. De P.S.P. is de partij van het socialisme zonder atoombom!

NIEUWE AANPAK - NIEUWE PARTIJ

De P.S.P. is een nieuwe, een radicale ondogmatische partij die aanslaat bij de beste elementen van de jonge generaties, omdat zij wortelt in de problematiek en het gevoelsleven van deze tijd.

Wij dragen de naam Paardestaart Partij met ere omdat het de partij is voor alle geestelijk jongeren.

De P.S.P. is de enige Nederlandse partij die in haar beginselverklaring en programma's aanvangt met de wereldproblemen en de Nederlandse politiek aanpakt tegen deze achtergrond met de uitgesproken bedoeling door

middel van de nationale politiek een bijdrage te leveren voor de groei van een vreedzame wereld.
Daarom zullen wij het Nederlandse volk mobiliseren voor Democratie, Socialisme en Pacifisme.

Men heeft geconstateerd dat de P.S.P. veel aantrekkingskracht heeft op de jongeren en dat terwijl iedere andere partij over het gebrek aan belangstelling bij de jongeren klaagt. De P.S.P. behoeft geen beroep op de jongeren te doen. Het is een partij van jongeren.

Als Prof.Oud zegt "dat de jeugd niet in het wenkend perspectief van het socialisme gelooft", dan geldt dat misschien voor die jongeren van die kringen die eerst - evenals Oud zelf - uit opportunistische redenen tot de P.v.d.A.- zijn toegetreden en nu in een autoritair nihilisme zijn vervallen; en voor die brede Poujadistische aanhang van Oud die rondom de Telegraaf is gegroepeerd en die hij meer naar de ogen ziet dan zij die in Indonesië grote materiële en geestelijke belangen vertegenwoordigen, maar het geldt niet voor die jongeren die op de P.S.P. hebben gestemd en wel in sommige nieuwbouw wijken tot een percentage van 10%. Dagelijks meer jongeren komen in aanraking met het socialisme van de P.S.P. en geloven in dit socialisme met een wereldvisie!

Daar tegenover heeft de onmachtigheid van de zg. socialistische politici om de normen van waarheid, gerechtigheid en naastenliefde in de politiek zelfs maar enigszins te verwerklijken in overeenstemming met de eisen van onze moderne tijd en wereld, steeds meer het geloof aan deze normen zelf verloren doen gaan.

Het nihilisme is op schrikbarende wijze voortgewoekerd na de bevrijding, speciaal in de politiek.

En het ergste is dat nihilisme evenzeer voorkomt in kringen die zich nog socialistisch noemen als in kringen die zich liberaal noemen, als in "Christelijke" kringen.

De jongeren van Het Parool en de aanhangers van Jacques de Kadt rondom "Tirade" geloven evenmin als Jacques Gans, Pasquino en Lunshof nog aan internationale solidariteit, aan menselijke gemeenschap, aan een rechtvaardiger en vreedzamer wereld. Zij hebben hun werktuigen van de geest aan de raketten gehangen en geloven alleen nog maar aan en steunen alleen nog maar op het superegeweld.

De propaganda met de ouderdomsvoorziening van Drees en Suurhoff heeft geen attractie meer op de jongeren als tegenover deze prestaties een koloniale en koude oorlogspolitiek staat.

De jongeren vragen een radicale ondogmatische socialistische politiek voor alle nieuwe mensen in een nieuwe wereld.

Natuurlijk vinden zij de ouderdomsvoorziening goed en noodzakelijk, maar een partij, die na dertien jaar geen andere prestaties weet te tonen dan dat, en een mislukte welvaartsstaat, wekt wrevel.

De leus "Natuurlijk weer Drees" is in haar tegendeel omgeslagen. De P.v.d.A. is de partij geworden van de mislukte en verraden vernieuwing.

Het wordt bij de bestrijding van de P.S.P. iedere dag duidelijker hoe nodig het was dat deze partij werd opgericht.

Er is een zo grote katharsis, een zo grote zuivering, van het socialisme en idealisme in Nederland - en trouwens in geheel Europa - nodig dat onze partij die taak nauwelijks aan zal kunnen. Wij zullen de ramen en deuren moeten opengooien en wat oud en versleten is aan mensen en ideeën moeten wegruimen.

Maar vraagt men: Kan de P.S.P. wel slagen terwijl iedere afscheiding van linkse groepen tussen 1930 en 1940 steeds is mislukt? De P.S.P. is geen oude "radicaal-socialistische partij" zoals we er voor 1940 een reeks hebben gehad; het is een partij die een radicale vernieuwing van het socialisme belichaamt, omdat zij zich als partij volkomen duidelijk - zoals dat nog zelden of nooit is gebeurd - heeft uitgesproken over het geweld in burgeroorlog en volkenoorlog, dat in deze moderne zich unificerende wereld niet meer te scheiden is. Daarom is de P.S.P. de partij van het socialisme niet alleen zonder atoombom, maar zonder geweld. Daarom heeft de P.S.P. een program voor nieuwe strijdbaarheid en nieuwe weerbaarheid. Daarom heet zij Pacifistisch Socialistische Partij!